

De staartmees (Aegithalos caudatus)

Mart Rousseau

In een van de vorige nummers heb ik een algemeen artikel geschreven over de kweek met de staartmees. Ik heb toen beloofd mijn verdere ervaringen over de kweek met u te delen. Nu, bij deze dan!

Wie een succesverhaal verwacht kan hier beter stoppen en een paar bladzijden over slaan. Wie graag een verhaal zonder happy end leest kan lekker blijven lezen, komt aan zijn trekken, leert nog wat of kan mij adviseren, graag!

De voorbereiding (aluminium volièrre, eerste koppel)

Naast natuurlijk de nodige voorbereiding qua studie wordt er op tijd gestart met de voorbereiding van de kweekomgeving. In de praktijk blijkt de staartmees vaker al eind februari te starten met de bouw van het nest. Vervolgens duurt het vaak een week of drie voor het nest klaar is.

Voor zijn nest heeft hij natuurlijk nestmateriaal en nestgelegenheid nodig. Adviezen m.bt. tot het nestmateriaal en de nestgelegenheid zijn er bij de diverse specialisten ingewonnen.

Tonnievbrom

In de natuur (Tonnie van den Brom)

Als nestgelegenheid in de volière noemen de geleerden behalve de natuurlijke buidel ook wel de pitrietennestkorfjes en de gewone traliekastjes. Verder advies van de deskundigen: de pitrietennestkorfjes met mos te bekleden, zagezegd, zo gedaan. Bij de tralienestkastjes moet er volgens een van de deskundigen eerst een touwnestje in het kastje. De volgende deskundige adviseerde om vervolgens ook nog maar eens met de kleine pitrieten of ovale sisalnestjes te experimenteren.

Kokosnoot als nest!?! (John Decrae)

Uiteindelijk heb ik een grote diversiteit aan nestgelegenheden opgehangen voor al mijn insecteneters. Het is bepaald geen Vinexwijk geworden, ze mogen niet klagen. Op de website www.cultuurvogels.com kunt u er een aantal bewonderen.

Ook over de nestmaterialen is er voldoende info ingewonnen bij de diverse specialisten.

Mos pakken in de natuur (Annelies Driessen)

Geadviseerd is: (fijn) mos, spinrag, pluizen en (korst-)mossen, takjes, wattenbolletjes, veren, dons, dierenharen (o.a. geiten, honden en paarden) van het merk Sisal Fibre (pelo animale fur) en kapok, dat vroeger in kussens zat, ook wol is genoemd.

[En dan ermee naar het nest! \(Annelies Driessen\)](#)

Op 28 februari heb ik in mijn aluminium biotoopvolière zowel het eerste nestmateriaal als nestgelegenheden ter beschikking gesteld, dit op grond van de eerder vermelde info dat vogels al in februari starten met de bouw van de kraamkamer. Op zich geen verkeerde beslissing als je weet dat ze er soms drie weken over doen voordat het liefdesnest gebouwd en ingericht is.

Het koppel dat in deze volière zit blijkt achteraf wel een “speciaal” koppel te zijn. Je probeert vogels die qua geslacht niet tot moeilijk te onderscheiden zijn natuurlijk altijd met DNA-certificaten te kopen. Is het er niet en koop je ze toch dan laat je meestal alsnog onderzoek doen, maar allemaal gaan we wel eens de boot in. Bij een handelaar een koppeltje gekocht, natuurlijk na eerst bijna het hele land te hebben door gereden. Geen DNA, handelaar had de foto's van het koppel met de jongen gezien, was dus zeker een koppel! Niet dus! Blijkt achteraf, als het al een koppel was, het was geen hetero koppel, het kweken met twee mannen lukt meestal niet zo goed! De vogelwereld is toch een apart wereldje wat eerlijke handel betreft.

De voorbereiding (natte volière, tweede koppel)

Op 14-03-2015 heb ik in de natte volière nestgelegenheid opgehangen en nestmateriaal ter beschikking gesteld.

Het nest

Het is nu 28 april, het koppel is nu flink aan het slepen met plukjes watten. Deze worden vervolgens op het mos van een met mos bekleed pitrieten nestje gelegd. Dit geeft de burger weer moed!

Een hoop nestmateriaal naast mijn mooie creatie! (Mart Rousseau)

Het lijkt erop dat het pitrieten nest dat met mos is bekleed nog eens bedekt gaat worden met watten.

Nog maar wat watten erbij! (Mart Rousseau)

Langzaam aan wordt het echter duidelijk. Mijn kameraadjes bouwen gewoon een nest bovenop het met huisvlijt door mij gebouwde nest. Op de foto's ziet u de vorderingen van de bouw. Ook is er te zien dat de staartmees de spinrag gebruikt die ik voor hen heb verzameld.

Ook spinnewebben! (Mart Rousseau)

close-up met spinneweb! (Mart Rousseau)

In de voliere had ik ook droog en nat mos ter beschikking gesteld. Wat doen ze echter, ze plukken alles van een van de nesten die ik met veel moeite met mos heb bekleed!

Nog wat mos erbij! (Mart Rousseau)

Het nest komt dadelijk als het klaar is compleet boven tegen de draad. Dat gaat natuurlijk nog eens leuk worden als ik eens graag wil kijken of er eitjes zijn en helemaal als, hopelijk, nog eens geringd moet worden. Voor het kijken hebben we al een hulpmiddel voor gevonden, de endoscoop, hierover dadelijk meer.

Even proefzitten voor er verder mag worden gebouwd!
(Mart Rousseau)

Daarom probeerde ik het geheel een beetje ondersteuning te geven met een draadje. Altijd natuurlijk wel link als je ingrijpt in de natuur. Eerst leek het erop dat de bouwvakkers gingen staken, gelukkig werden de werkzaamheden, misschien na een vergadering vergelijkbaar met een Poolse landdag, weer aan de slag. Ik kon weer opgelucht adem halen. De bouw ging verder!

Staartmezen doen een week of drie over het bouwen van hun nest. Het is te merken, het schiet niet echt op terwijl ze wel af en aan vliegen met o.a. watten en veertjes. Dat er zo'n tweeduizend veertjes in een nest verwerkt worden wil ik nu wel geloven.

Het leek me eigenlijk wel een bouwspel te worden dat rijp was voor het TV-programma "Bouwval gezocht".

Spinnewebben en watten! (Mart Rousseau)

De eitjes!

In blijde verwachting!

Vandaag 29 mei, al enkele dagen in de veronderstelling dat de bouw gestaakt was, de bouw van de villa leek mij maar half af. Vandaag had ik ook nog zoiets van: ik zie ze zo weinig! Vlucht in gegaan en zoeken, zag maar één staartmees, ander gesneuveld? Rond gekeken, geen lijk op de plaats delict! Dacht toen: laat ik maar eens in dat half afgebouwde nestje voelen. En ja hoor, een staartmees vliegt eruit. Spiegeltje gepakt, nog niet de endoscoop, en dan zie je een mooi afgewerkte binnenkant en aan aantal eitjes, zo piepklein, ongelooflijk! Nu snel weg voor de boel verstoord is, vanavond een glas wijn op de geslaagde eerste fase!

Het jonge staartmeesje!

Het onderstaande bericht plaatste ik op 11 juni op de facebookpagina CULTUURVOGELS.COM.

Ons vogeltje
zo klein, zo zacht
wat een wonder
wat een pracht!

Heden geboren ons eerste staartmeesje!

En het ging goed. Tot op 15 juni het jonge vogeltje verdwenen was. Meteen maar de andere eitjes gecontroleerd, waren allemaal jammer genoeg niet bevrucht.

Nestje met jongen in de natuur. (Theo van Mortel)

Nu maar afwachten wat er nog gaat gebeuren!?

Uiteindelijk is er nog een keer één eitje gelegd. Ouderkoppel was misschien nog te jong!? In de informatie die ik verzameld had was ik wel al eens tegen gekomen dat de staartmees toch wel wat langer tijd nodig heeft om rijp voor de kweek te worden. Volgend jaar gaan we het zeker weer proberen. Met de ervaring van dit jaar moet dat zeker lukken! Tot nu toe heb ik twee koppels compleet kunnen maken. Als ik nu nog een popje weet te bemachtigen dan heb ik drie kweekkoppels, het zou dan toch moeten lukken. Voor degene die nog een popje weet, laat het mij a.u.b. weten!

Volgend jaar

Nieuwe ronde, nieuwe kansen!

Het verhaal over de staarmees wordt een verhaal in episoden. Na episode twee met een gedeeltelijk maar niet geheel succesvolle kweek, hopelijk volgend jaar een verhaal met een successtory over een geheel afgeronde kweek met jongen op stok.

Volgens sommige insiders is een succesvolle kweek voor slechts een enkele kweker weggelegd, ondanks dat er toch kwekers zijn die jonge staartmezen verkopen, vaak echter zonder ouderpaar!? De start is dit jaar gemaakt, het koppel heeft laten zien het te kunnen. De uitdaging is er. Volgend jaar gaat het misschien lukken.

verhaaltje uit, dan slapen! (Annelies Driessen)

De endoscoop

Zoals in het artikel vermeld, kort iets over de endoscoop.

Voor de arts, automonteur èn vogelaar (Conrad)

Wat moet een vogelaar nu met een endoscoop!?

Europese cultuurvogels zijn vogels die nog wat korter bij de natuur staan. Ze vertonen vaak natuurlijker gedrag o.a. qua nestgelegenheid. Sommige soorten gebruiken een nestkastje anderen maken zelf een nest zoals een nestbuidel of een nestje en dan vaak nog op een plek waarvoor je acrobatische toeren moet uithalen om een nestcontrole te doen, zeker als je enthousiast een biotoopvolière hebt geknutseld. Een hulpmiddel is dan handig. Zelf heb ik al vaker gewerkt met spiegeltjes gecombineerd met zaklamp e.d.

Onlangs heb ik een endoscoop besteld. De endoscoop is toch wel handig. Het kijkertje aan het eind van de slang heeft ook verlichting waardoor je ook in het

donker kunt kijken, in een nestkastje bijvoorbeeld. Met deze lens kun je ook draaien en zoomen. Aan het gebruik moet je even wennen maar uiteindelijk kun je toch een aantal problemen oplossen die anders moeilijk op te lossen zijn. Bij de staartmezen heb ik de endoscoop al gebruikt om in de nestbuidel te kijken.

Ook voor andere huiselijke of autoproblemen is het handig, je kunt op plekjes kijken waar je normaal niet bij kunt.

Nog meer info of vragen over deze kweek: WWW.CULTUURVOGELS.COM

Meepraten? facebookgroep [CULTUURVOGELS.COM](https://www.facebook.com/CULTUURVOGELS.COM)

Opmerkingen adviezen: mjm.rousseau@gmail.com